

NOWY PORT

**Urb
Cultural
Planning**

ENG

The baseline study is written and edited by Līva Kreislere and Trevor Davies.

Graphic design: Reflect

The Bolderāja BSR demonstrator project in Rīga is coordinated by Riga City Council City Development Department.

UrbCulturalPlanning project is funded by the Interreg Baltic Sea Region (BSR) programme. It is a BSR flagship project.

This booklet is part of a BSR demonstrator project documentation package encompassing 10 neighbourhoods in the Baltic Sea Region.

PL

Dokumentacja stanu wyjściowego została napisana i zredagowane przez Līva Kreislere and Trevora Daviesa.

Projekt graficzny: Reflect

Projekt lokalny BSR Nowy Port w Gdańsku jest koordynowany przez Instytut Kultury Miejskiej.

Projekt UrbCulturalPlanning jest finansowany ze środków programu Interreg Baltic Sea Region (BSR). Jest to projekt flagowy.

Ta publikacja jest częścią dokumentacji lokalnych projektów BSR obejmującej 10 dzielnic w Regionie Morza Bałtyckiego.

ENG

About baseline study
Regional characteristics
Neighborhood in numbers
Urban characteristics
Socio-political characteristics
Cultural sector
City and official neighbourhood administration
Network mapping
Challenges identified
Resources identified
Cultural planning approach
List of people interviewed for baseline
Organisations

PL

O diagnozie stanu wyjściowego
Charakterystyka lokalna
Dzielnica w liczbach
Charakterystyka urbanistyczna
Charakterystyka socjopolityczna
Sektor kultury
Administracja miasta i oficjalna administracja dzielnicy
Mapowanie sieci
Rozpoznane wyzwania
Rozpoznane zasoby
Podejście planowania kulturowego
Osoby, z którymi przeprowadzono wywiad
Organizacje

4
7
10
12
22
28
34
36
40
44
48
54
56

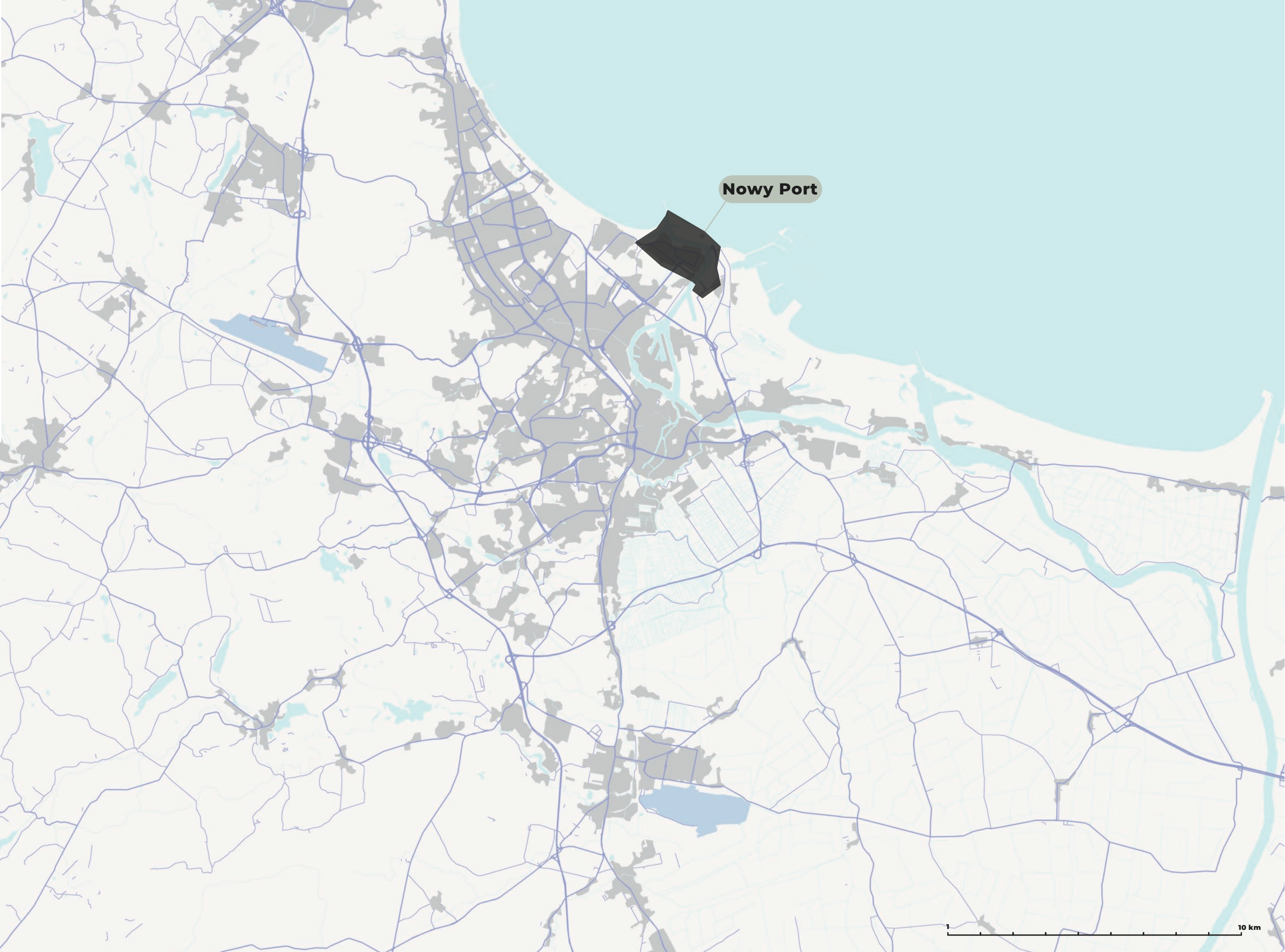

UrbCultural Planning	
ENG	PL
As part of the UrbCulturalPlanning project, a baseline study was carried out at an initial preparation stage and also as a mapping stage at the start of the UCP project.	
During 2017 to 2019 initial interviews and trips were carried out by architect and urbanist Liva Kreislere along with Trevor Davies, a cultural planner and director of the Copenhagen International Theatre.	
The baseline study aimed to locate areas of the city with unused potential but also with a significant level of activism, energy, and new ideas bubbling under the surface.	
The study also helped to understand if it might be relevant locally and interesting internationally to carry out a cultural planning demonstrator process in these areas over the timeline of the project.	
The study process also aimed to inform local stakeholders about cultural planning and determine if there was local momentum in the cultural and public sectors to test this approach.	
The study includes perspectives from various sectors: municipalities; state-level and regional authorities; local activists; inhabitants; and cultural, educational, and intermediary institutions.	

UrbCultural Planning	
PL	
W ramach projektu UrbCulturalPlanning przeprowadzono diagnozę stanu wyjściowego na etapie początkowych przygotowań, a także jako etap mapowania na początku projektu UCP.	
W latach 2017–2019 wstępne wywiady i wizyty lokalne przeprowadziła architektka i urbanistka Liva Kreislere wraz z Trevorem Daviesem, specjalistą planowania kulturowego i dyrektorem Copenhagen International Theatre.	
Badanie bazowe miało na celu zlokalizowanie obszarów miasta o niewykorzystanym potencjale, ale także o znacznym poziomie aktywności, energii i nowych pomysłów rodzących się pod powierzchnią.	
Badanie pomogło również zrozumieć, czy przeprowadzenie procesu demonstracyjnego planowania kulturowego w tych obszarach w czasie trwania projektu może być istotne lokalnie i interesujące w kontekście międzynarodowym.	
Proces badania miał również na celu poinformowanie lokalnych interesariuszy o planowaniu kulturalnym i ustalenie, czy w sektorze kulturalnym i publicznym istniał lokalny potencjał do przetestowania tego podejścia.	
Badanie obejmuje perspektywy różnych sektorów: gmin; władz państwowych i regionalnych; lokalnych aktywistów; mieszkańców; oraz instytucji kulturalnych, edukacyjnych i pośredniczących.	

UrbCultural Planning	
The baseline created served not only to identify different perspectives of the neighbourhoods but also to determine and locate potential partners who might carry out the project and help prepare relationships and collaborative models. These would be necessary for the process.	
Local contexts have, in many cases, changed significantly since the baseline study, and these changes are explored in the following publications in the documentation package.	
Stworzony punkt odniesienia służył nie tylko do identyfikacji różnych perspektyw dzielnic, ale także do określenia i zlokalizowania potencjalnych partnerów, którzy mogliby zrealizować projekt i pomóc w wypracowaniu relacji i modeli współpracy. Byłyby one niezbędne dla tego procesu.	
Konteksty lokalne w wielu przypadkach znacznie się zmieniły od czasu badania wstępnego, a zmiany te zostały zbadane w następujących publikacjach w pakiecie dokumentacji.	

NOWY PORT

ENG

Nowy Port is one of the oldest districts in Gdańsk. It contains a port, a residential area, and it once had an industrial area too. It is located to the north of the city at the mouth of the river Martwa Wisła. Separated from the rest of the city as it is, with industrial sites and green areas intermingled, Nowy Port has long been associated with the sea. The site forms an important communication and trade route with the Baltic. Though once prosperous, the neighbourhood has declined over the past two decades. Locals feel disconnected from the rest of Gdańsk, despite there being a tram which connects Nowy Port to the city centre in 30 minutes, and car routes which get you there in half the time. Nowy Port has one of the two active tram depots in Gdańsk. It also has two railway stations, now closed for passenger traffic, which were part of the Fast Urban Railway for the Tri-City network (Gdańsk, Gdynia, and Sopot) between 1951–2003.

PL

Nowy Port to jedna z najstarszych dzielnic Gdańska. W jej skład wchodzi port, teren mieszkalny, a niegdyś był tu także teren przemysłowy. Dzielnica jest zlokalizowana na północ od miasta w ujściu rzeki Martwa Wisła. Oddzielony od reszty miasta Nowy Port, w którym przeplatają się tereny przemysłowe i zielone, od dawna kojarzony jest z morzem. To ważny szlak komunikacyjny i handlowy z Bałtykiem. Dzielnica była niegdyś dobrze prosperująca, ale podupadła w ciągu ostatnich dwudziestu lat. Mieszkańcy czują się odizolowani od reszty Gdańska mimo tego, że istnieje linia tramwajowa, która łączy Nowy Port z centrum w 30 minut, oraz drogi, którymi można dojechać tam w kwadrans. W Nowym Porcie działa jedna z dwóch aktywnych zajezdni tramwajowych w Gdańsku. Są tam też dwie stacje kolejowe, aktualnie zamknięte dla ruchu pasażerskiego, które w latach 1951-2003 były częścią Szybkiej Kolei Miejskiej dla Trójmiasta (Gdańsk, Gdynia, Sopot).

- BDĀ

GRD

SKDG

VSG

ŠNK

STPR

PORI

GBS

NWP

KGD
- Bolderāja, Riga, Latvia

— Gaarden, Kiel, Germany

— Sarkandaugava, Riga, Latvia

— Visaginas, Lithuania

— Šnipiškės, Vilnius, Lithuania

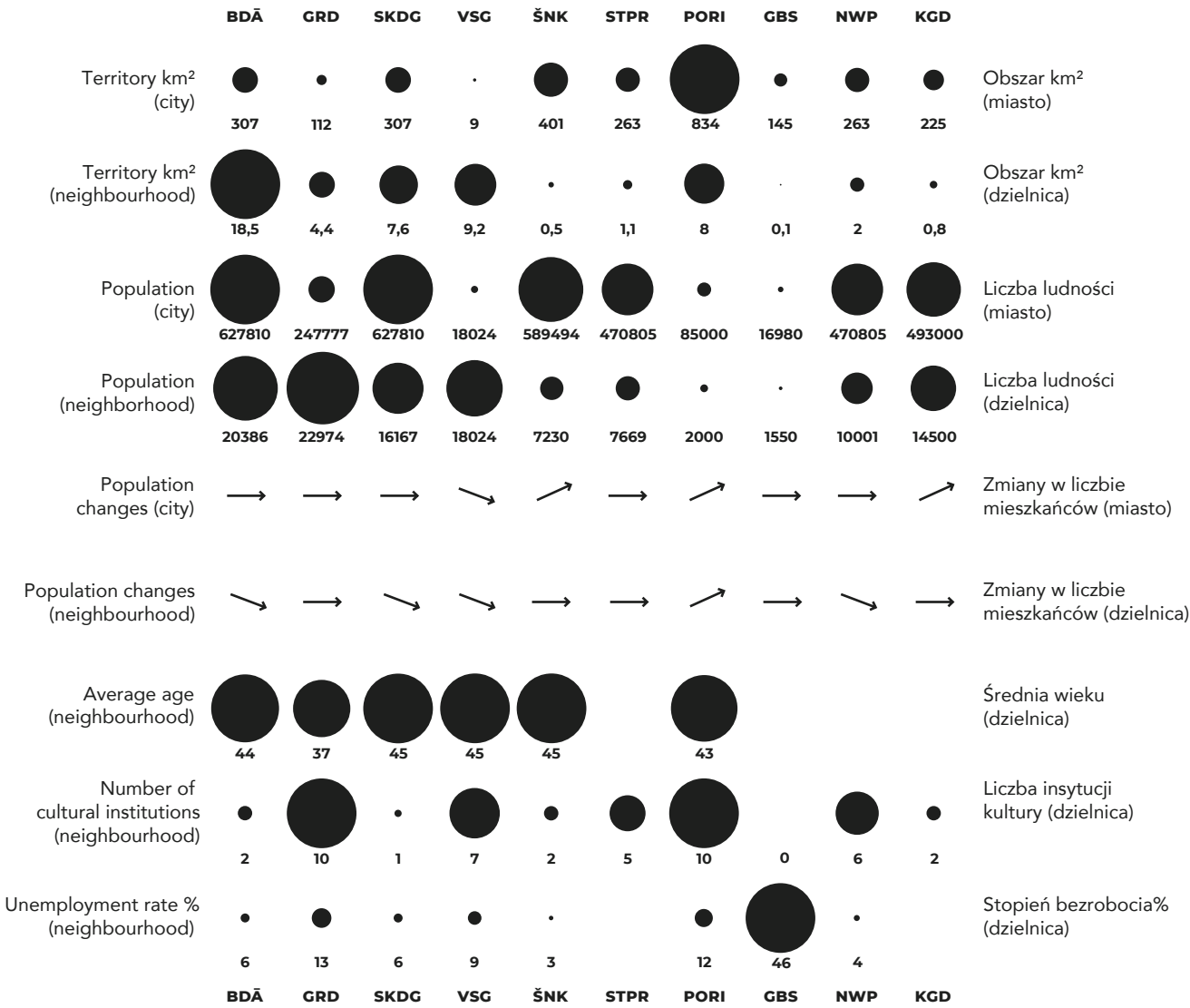
— Stare Przedmieście, Gdansk, Poland

— Pori city centre, Finland

— Guldborgsund, Denmark

— Nowy Port, Gdansk, Poland

— Kronprintz, Kaliningrad, Russia

ENG

Nowy Port can feel like a place

where time has stopped,

as one resident says. This is especially the case in the older parts, where there is a wealth of architecture from the late 1800s to early 1900s. There is Art Nouveau architecture, red brick architecture, and half-timbered workers’ houses. The neighbourhood demonstrates the prosperity of its past in its architecture, though nowadays, the neighbourhood is in decline.

The Maritime Cultural Center is a Socialist-Realist building at the entrance to Nowy Port. It was an important feature of an urban plan which proposed building a new centre for Gdańsk in Nowy Port. The plan was abandoned after Khrushchev's thaw, though the building itself was constructed.

A significant part of the district is located along the port channel and the Martwa Wisła, and lies within Gdansk Seaport. Vast iron and concrete structures dominate the urban fabric and severely limit access to the waterfront.

The forgotten Nowy Port is slowly returning to its former glory as the area undergoes a revitalisation process backed by a partnership between the public and private sectors. The streets and squares are being developed. Despite this, one

PL

Według jednego z mieszkańców w Nowym Porcie można mieć poczucie,

jakby czas się zatrzymał.

Szczególnie widać to w starszych częściach dzielnicy, gdzie można znaleźć wiele przykładów architektury z okresu od końca XIX do początku XX wieku. Znajdziemy tu architekturę secesyjną, budynki z czerwonej cegły i domy robotnicze z muru pruskiego. W architekturze przegląda się przeszły dobrobyt dzielnicy, która aktualnie podupada.

Morski Dom Kultury to socrealistyczny budynek przy wjeździe do Nowego Portu. Był ważnym elementem planu urbanistycznego, który zakładał utworzenie w Nowym Porcie nowego centrum Gdańska. Realizację planu zarzucono wraz z odwilżą po 1956 roku, lecz sam budynek powstał.

Znaczna część dzielnicy położona jest wzdłuż kanału portowego oraz Martwej Wisły i znajduje się w obrębie Portu Morskiego Gdańsk. Tkanka miejska zdominowana jest przez ogromne konstrukcje z żelaza i betonu, które znacznie ograniczają dostęp do nabrzeża.

Zapomniany Nowy Port powoli odzyskuje dawny blask – teren jest w trakcie rewitalizacji prowadzonej przy udziale partnerstwa publiczno-prywatnego. Zagospodarowywane są

still senses the character of the once working class district where the rhythms of life follow the cycles of the sea.

Locals emphasise that Nowy Port is a good place to live and offers them a break from the city, with less noise and pollution. As residents like to point out, Nowy Port is

slower than other districts and there is a sense of *authenticity* here.

Housing in Nowy Port can be divided into two main types: housing built before the war, which is often in poor condition; and block housing of prefabricated elements from after the war and during the Socialist period. These include Falowiec from 1978. This 11-storey building is 230m long and is inhabited by roughly 1,200 people. It is one of the largest residential buildings in Europe.

One of the most popular destinations for locals is the Pilot Tower lighthouse, which was erected 1893-94. Currently it is a museum. It was from this lighthouse that the first shot of WWII was fired.

ulice i place. Mimo to w dzielnicy wciąż można poczuć charakter dawnego osiedla robotniczego, w którym rytm życia był zależny od cykliów morza.

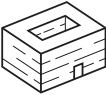
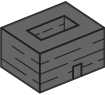
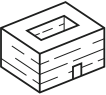
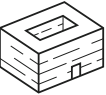
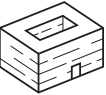
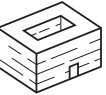
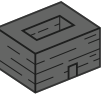
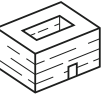
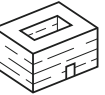
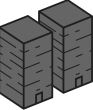
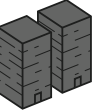
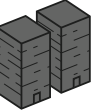
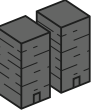
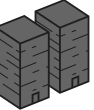
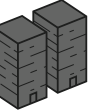
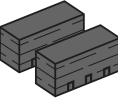
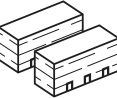
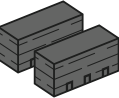
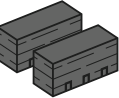
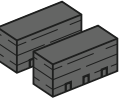
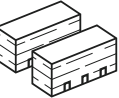
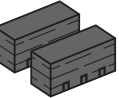
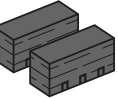
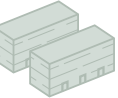
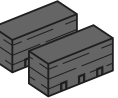
Mieszkańcy podkreślają, że Nowy Port to dobre miejsce do życia, w którym można odpocząć od miasta, jest mniej hałasu i zanieczyszczeń. Często zaznaczają także, że w Nowym Porcie

życie toczy się wolniej niż w innych dzielnicach i ma się tu poczucie *autentyczności*.

Zabudowę mieszkaniową w Nowym Porcie można podzielić na dwa główne typy: budynki przedwojenne, z których wiele jest w złym stanie technicznym oraz bloki z wielkiej płyty z okresu powojennego i socjalistycznego. Należy do nich Falowiec z 1978 roku. Ten 11-piętrowy budynek ma 230 m długości i ok. 1 200 mieszkańców. To jeden z największych budynków mieszkalnych w Europie.

Jednym z najpopularniejszych miejsc wśród mieszkańców jest latarnia morska – wieża pilotów morskich, która została wzniesiona w latach 1893–1894. Obecnie mieści się tam muzeum. To z tej latarni morskiej padł pierwszy strzał II wojny światowej.

UrbCultural Planning											
	BDĀ	GRD	SKDG	VSG	ŠNK	STPR	PORI	GBS	NWP	KGD	
Residential	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	Funkcje mieszkalne
Industrial	●	○	●	●	○	○	○	●	●	●	Funkcje przemysłowe
Commercial	○	●	●	○	○	○	●	●	○	○	Funkcje komercyjne
Historical/ heritage sites	●	○	●	○	●	●	○	●	●	●	Miejsca historyczne/ zabytkowe
The periphery of the city	●	○	●	○	○	●	○	●	●	○	Obrzeża miasta
Physically segregated (barriers)	●	●	●	●	○	●	○	●	●	●	Fizyczna segregacja (bariery)
Uncultivated green areas	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	Niezagospodarowane tereny zielone
Cultivated green areas	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	Zagospodarowane tereny zielone
Waterfront	●	●	●	●	○	●	●	●	●	○	Nabrzeże
Pollution hazards	●	○	●	●	○	○	●	○	○	○	Ryzyko zanieczyszczeń
Empty property	●	●	●	●	●	●	●	○	○	○	Pustostany
Degraded/ derelict buildings/ areas	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	Zdegradowane/ zrujnowane budynki/ tereny
Good public spaces	○	●	●	●	●	●	●	●	●	○	Dobre przestrzenie publiczne
Active city renewal projects	○	●	●	○	●	●	○	●	●	○	Aktywne miejskie projekty rewitalizacji
Active private developments	○	●	●	○	○	●	○	○	●	○	Aktywne prywatne projekty deweloperskie
	BDĀ	GRD	SKDG	VSG	ŠNK	STPR	PORI	GBS	NWP	KGD	
LEGEND LEGENDA ● ● Complies with the characteristics Zgodny z charakterystyką ○ ○ Does not comply with the characteristics Nie zgodny z charakterystyką											

	BDĀ	GRD	SKDG	VSG	ŠNK	STPR	PORI	GBS	NWP	KGD	
Closed block structures											Zamknięte osiedla
Rowhouse/ semi-detached structure											Zabudowa szeregowa/ bliźniacza
Slab/tower structure											Bloki/ wieżowce z wielkiej płyty
Detached house structure											Zabudowa wolno stojąca
Commercial/ industrial structure											Zabudowania komercyjne/ przemysłowe
	BDĀ	GRD	SKDG	VSG	ŠNK	STPR	PORI	GBS	NWP	KGD	

LEGEND
LEGENDA

Complies with the characteristics
Zgodny z charakterystyką

Does not comply with the characteristics
Nie zgodny z charakterystyką

URBAN CHARACTERISTICS

CHARAKTERYSTYKA W
KONTEKŚCIE MIASTA

Piotr Połoczański

STAN WYJŚCIOWY

NWP

BASELINE

CHARAKTERYSTYKA W
KONTEKŚCIE MIASTA

URBAN CHARACTERISTICS

Piotr Połoczański

STAN WYJŚCIOWY

NWP

BASELINE

ENG

In a city with almost half a million inhabitants, just over 9,000 inhabitants now reside in Nowy Port.

Social problems have been dominant here for a long time. It is an isolated district and has a very bad reputation. Recently, immigrants also ended up here, as many Ukrainians are renting flats here because the prices are low,

says Iwona Wozniowska and Monika Popow from the NGO 180 Degrees. Nowy Port is a district with a low employment rate and there are issues around domestic violence, social negligence, and drug abuse. The ghettoisation of the district is noticeable with an increasing concentration of amenities for marginalised groups.

Entering Nowy Port, one is greeted with a mural saying Nowy Bronx as the locals embrace the rough and tough reputation of the area. Activists from 180 Degrees say that

young people are very visible on the streets

and it has become the norm for youth groups to hang around. This is why they created an NGO.

PL

W mieście zamieszkiwanym przez prawie pół miliona mieszkańców Nowy Port liczy ich niewiele ponad 9 000.

Od dłuższego czasu dominują tu problemy społeczne. To odizolowana dzielnica o bardzo złej reputacji. Ostatnio przybyło tu wielu imigrantów, wielu Ukraińców wynajmuje tu mieszkania ze względu na niskie ceny

mówią Iwona Woźniowska i Monika Popow ze Stowarzyszenia 180 Stopni. Nowy Port to dzielnica o niskim wskaźniku zatrudnienia, w której występują problemy związane z przemocą domową, zaniedbaniami społecznymi i uzależnieniem od narkotyków. Widoczna jest gettoizacja dzielnicy i rosnąca liczba placówek przeznaczonych dla grup marginalizowanych.

Przy wjeździe do Nowego Portu wita nas mural o treści Nowy Bronx – w ten sposób mieszkańcy pokazują, że zdają sobie sprawę z nieprzyjaznej, surowej reputacji tej okolicy. Aktywiarki Stowarzyszenia 180 Stopni twierdzą,

że na ulicach bardzo widoczni są młodzi ludzie,

a normą stało się przesiadywanie w okolicy grup młodzieży. Dlatego właśnie założyły organizację pozarządową.

They felt that no one was around to take responsibility for the youth.

Only 10% of Nowy Port residents voted in the last local council elections, which hints at one of the significant challenges to the district. The non-engagement with and distrust of the authorities.

Nowy Port was included in the second stage of revitalisation plans for 2017–2023. Activities primarily offer support in the social field, for example classes for adolescents, young mothers, and the unemployed. These will be offered along with initiatives to support local integration. Targeted social-educational activities will be offered to various target groups aimed to ease integration and strengthen the social activation of the district’s inhabitants. The programme will have a focal point with the opening of a new family support centre and Youth Point, run by 180 degrees.

Even though social problems and stigmas surround the area, Marcin Bildziuk, an activist, notices that

the outside image is changing a lot and that people from other districts are starting to come to Nowy Port.

Miały poczucie, że wcześniej nie było tu nikogo, kto wzięłby odpowiedzialność za tych młodych ludzi.

Tylko 10% mieszkańców Nowego Portu zagłosowało w ostatnich wyborach rady dzielnicy, co pokazuje jedno z głównych wyzwań tej dzielnicy: brak zaangażowania i nieufność wobec władz.

Nowy Port został uwzględniony w drugim etapie planów rewitalizacyjnych na lata 2017–2023. Działania skupiają się przede wszystkim na wsparciu w obszarze społecznym, np. zajęcia dla nastolatków, młodych matek i osób bezrobotnych. Będą się one odbywać równolegle z inicjatywami wspierającymi integrację lokalną. Ukierunkowane działania społeczno-edukacyjne będą oferowane różnym grupom docelowym w celu ułatwienia integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców dzielnicy. Kluczowym punktem programu będzie otwarcie nowego centrum wspierania rodzin oraz Youth Point prowadzonego przez 180 Stopni.

Mimo tego, że dzielnica wciąż boryka się z problemami społecznymi i związaną z nimi złą sławą, aktywista Marcin Bildziuk dostrzega, że

zewnątrzny wizerunek dzielnicy bardzo się zmienia, a do Nowego Portu zaczynają przyjeżdżać osoby z innych dzielnic.

UrbCultural Planning											
	BDĀ	GRD	SKDG	VSG	ŠNK	STPR	PORI	GBS	NWP	KGD	
Inhabitant decline											Spadek liczby mieszkańców
Inhabitant influx											Napływ mieszkańców
Ageing population											Starzejąca się populacja
Inhabitants with migratory backgrounds											Mieszkańcy z doświadczeniem migracji
Brain drain											Drenaż mózgów
Demographic segregation											Segregacja demograficzna
Lack of social diversity											Brak różnorodności społecznej
Generational conflicts											Konflikty międzypokoleniowe
High unemployment											Wysoki stopień bezrobocia (osoby pobierająca zasiłki państwowe)
Political tension/ disputes											Polityczne napięcia/ konflikty
Stigmatisation											Stygmatyzacja
Strong social networks & activities											Silne sieci społeczne i działania
Active citizen groups (online and offline)											Aktywne grupy mieszkańców (online i offline)
Low citizen engagement (e.g. low voting turnout)											Niskie zaangażowanie obywatelskie, np. niska frekwencja wyborcza
Closed community											Zamknięta społeczność
Distrust in authorities											Nieufność do władz
	BDĀ	GRD	SKDG	VSG	ŠNK	STPR	PORI	GBS	NWP	KGD	
LEGEND											
LEGENDA											
		Complies with the characteristics Zgodny z charakterystyką									
		Does not comply with the characteristics Niezgodny z charakterystyką									

**CHARAKTERYSTYKA
SOCJOPOLITYCZNA**

**SOCIO-POLITICAL
CHARACTERISTICS**

Bartek Bańka

STAN WYJŚCIOWY

NWP

BASELINE

ENG

Since the 1990s and in particular, in the last decade, street culture successfully began to manifest itself in Nowy Port, engaging dancers, rappers, and graffiti artists. These groups both lived in and created the culture of Nowy Port. Now the scene is kept alive through a number of organisations, one of which is the NGO 180 degrees and their new space Youth Point.

The local NGO and cultural scenes are energetic and growing. Many recognisable institutions are active in Nowy Port, such as City Culture Institute (the project partner) and the innovative public art institution, Łażnia Centre for Contemporary Art, which also has a gallery in Dolne Miasto.

Mewka, a local gallery, is highly visible and is engaged in the community on many levels. It offers an open artists workshop and gallery, where they invite guest artists from Poland and elsewhere in Europe. The gallery offers here and now programmes compared to more established institutions that plan their exhibitions years in advance. Mewka is proud to act quickly and mount shows within the space of a week.

Morski Dom Kultury (Maritime Cultural Center) and its monumental structure were chosen as the architectural frame for a new entrance to Nowy Port. The site also acts as a social and cultural hub.

PL

Od lat 90., a w szczególności w ciągu ostatnich 10 lat, w Nowym Porcie z powodzeniem zaczęła pokazywać się kultura uliczna, obejmująca tancerzy, raperów i grafficiarzy. Wszystkie te grupy zarówno mieszkały w Nowym Porcie, jak i współtworzyły jego kulturę. Aktualnie scenę aktywnie wspiera szereg organizacji – jedna z nich to Stowarzyszenie 180 Stopni i prowadzona przez nich nowa przestrzeń Youth Point.

W Nowym Porcie istnieje prężnie działająca, rozwijająca się scena kulturalna i pozarządowa. W dzielnicy działa wiele rozpoznawalnych instytucji, np. Instytut Kultury Miejskiej (partner projektu) i innowacyjna publiczna instytucja kultury: Centrum Sztuki Współczesnej Łażnia, które ma także galerię na Dolnym Mieście.

Bardzo widoczna jest lokalna galeria Mewka, na wielu poziomach zaangażowana w życie społeczności. Prowadzi ona otwarte warsztaty artystyczne i galerię, do której zapraszani są artyści z innych regionów Polski i z Europy. W porównaniu do bardziej uznanych instytucji, które planują swoje wystawy z wieloletnim wyprzedzeniem, programom Mewki przyświeca filozofia „tu i teraz”. Mewka jest dumna z tego, że jest w stanie działać szybko i zorganizować wystawę w ciągu jednego tygodnia.

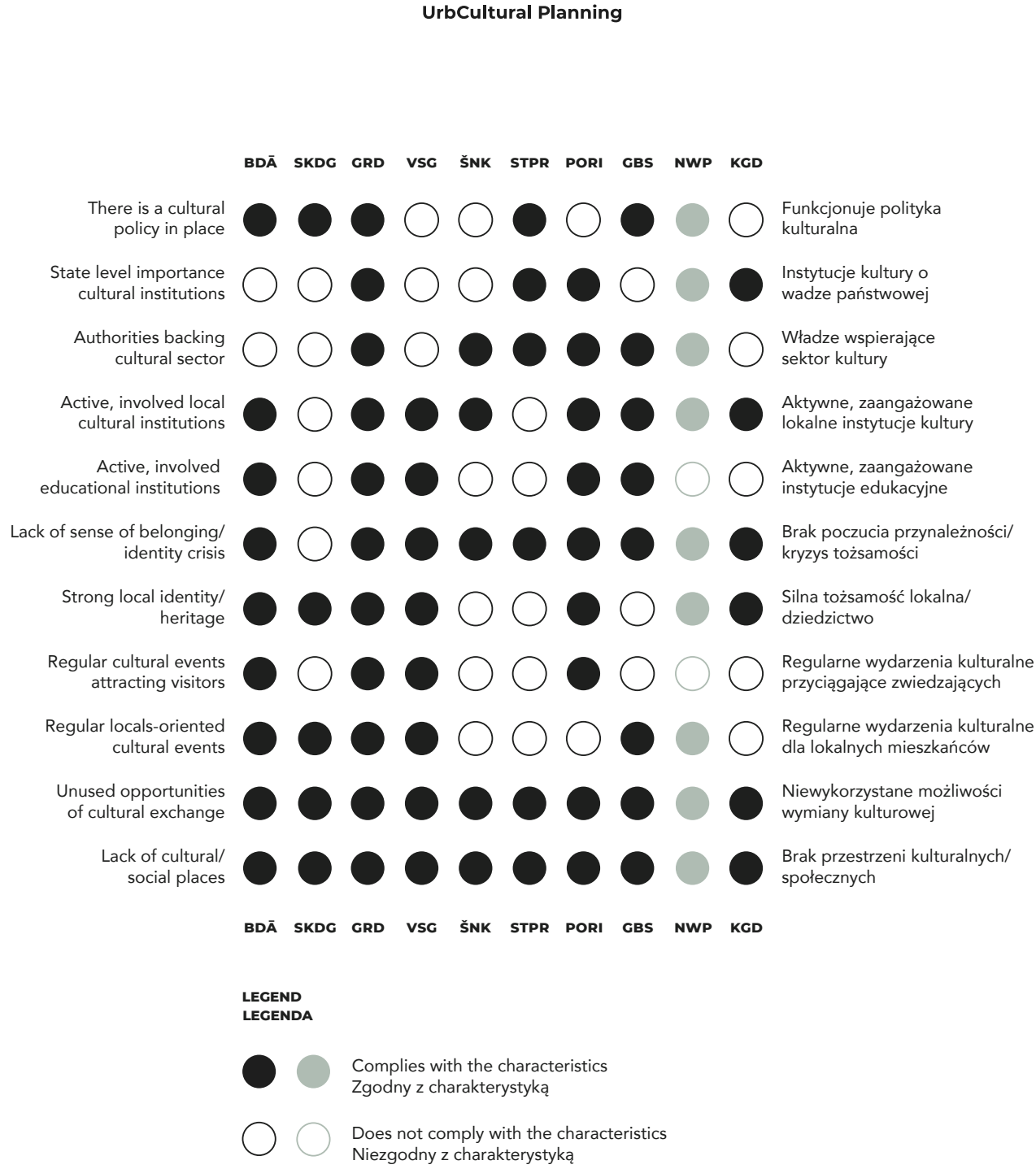
Morski Dom Kultury i jego monumentalna struktura zostały wybrane jako architektoniczne ramy nowego wejścia do Nowego Portu. Przestrzeń ta funkcjonuje także jako społeczne i kulturalne centrum.

Morski Dom Kultury has served as the cultural centre of Nowy Port for many years, with facilities for amateur creatives, foreign language courses, public lectures, and traditional music and dance events. Facilities include a photo studio, modelling and boatbuilding studios, a children's dance group, and several music and vocal ensembles. In the 1990s, the Port of Gdańsk Authority sold the community centre, thus putting an end to its original role. Not all of the residents were ready to accept this, and in 1992, the Society of the former Maritime Cultural Center was founded to restore the building's cultural role. Currently, the former community centre hosts the private School of Safety and the Portowiec Gym, which has been operating continuously since 1976.

The small restaurant Perła Bałtyku acts as an essential cultural space and agency, allowing informal meetings and discussions to take place.

Morski Dom Kultury od wielu lat był kulturalnym centrum Nowego Portu, oferując zajęcia dla artystów-amatorów, kursy języków obcych, wykłady publiczne i wydarzenia prezentujące tradycyjną muzykę i taniec. Działają tu studio fotograficzne, pracownice modelarskie i szkutnicze, dziecięca grupa taneczna oraz kilka zespołów muzycznych i wokalnych. W latach 90. dom kultury został sprzedany przez Zarząd Portu Gdańskiego, co położyło kres pierwotnej funkcji budynku. Nie wszyscy mieszkańcy się z tym pogodzili – w 1992 roku powstało Towarzystwo Morskiego Domu Kultury, którego celem było przywrócenie budynkowi jego kulturalnej roli. Obecnie w byłym domu kultury działa prywatna Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa i siłownia Portowiec, która funkcjonuje bez przerwy od 1976 roku.

Kluczową przestrzenią kulturalną i zapleczem dla kultury jest też mała restauracja Perła Bałtyku, w której odbywają się nieformalne spotkania i dyskusje.

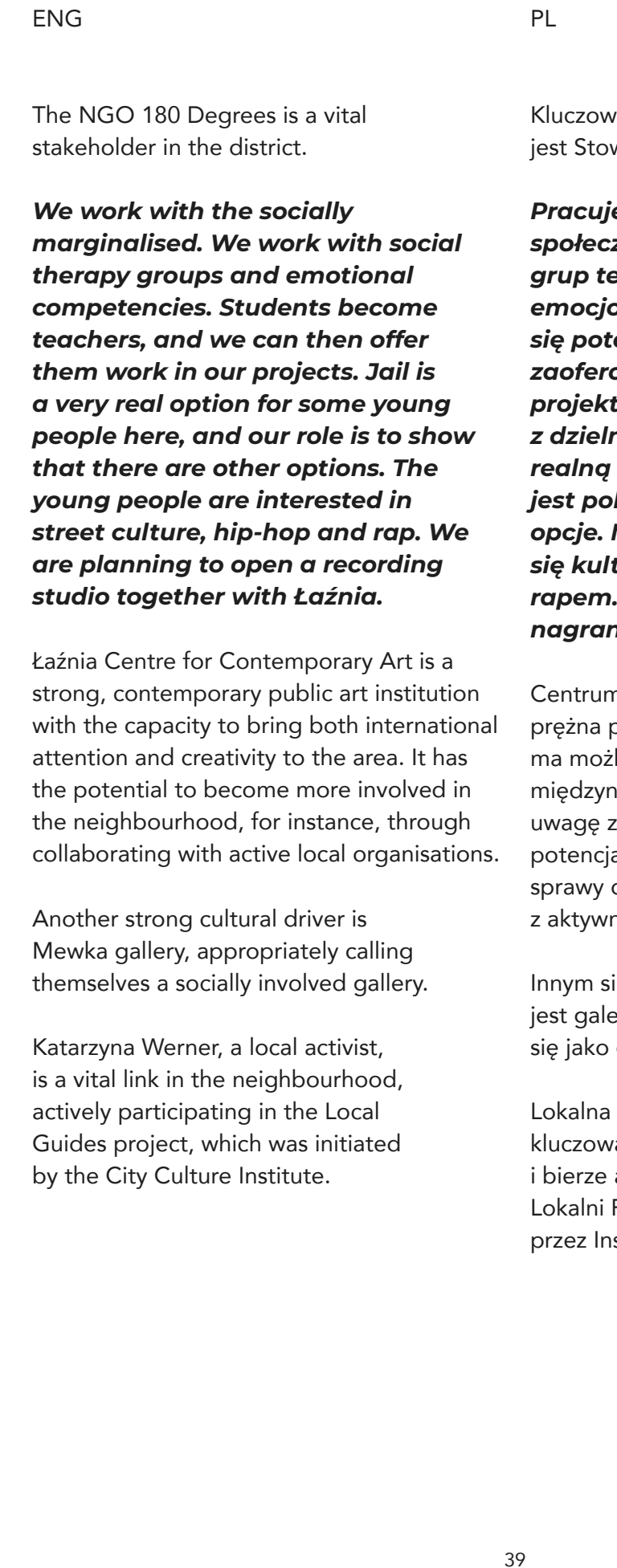
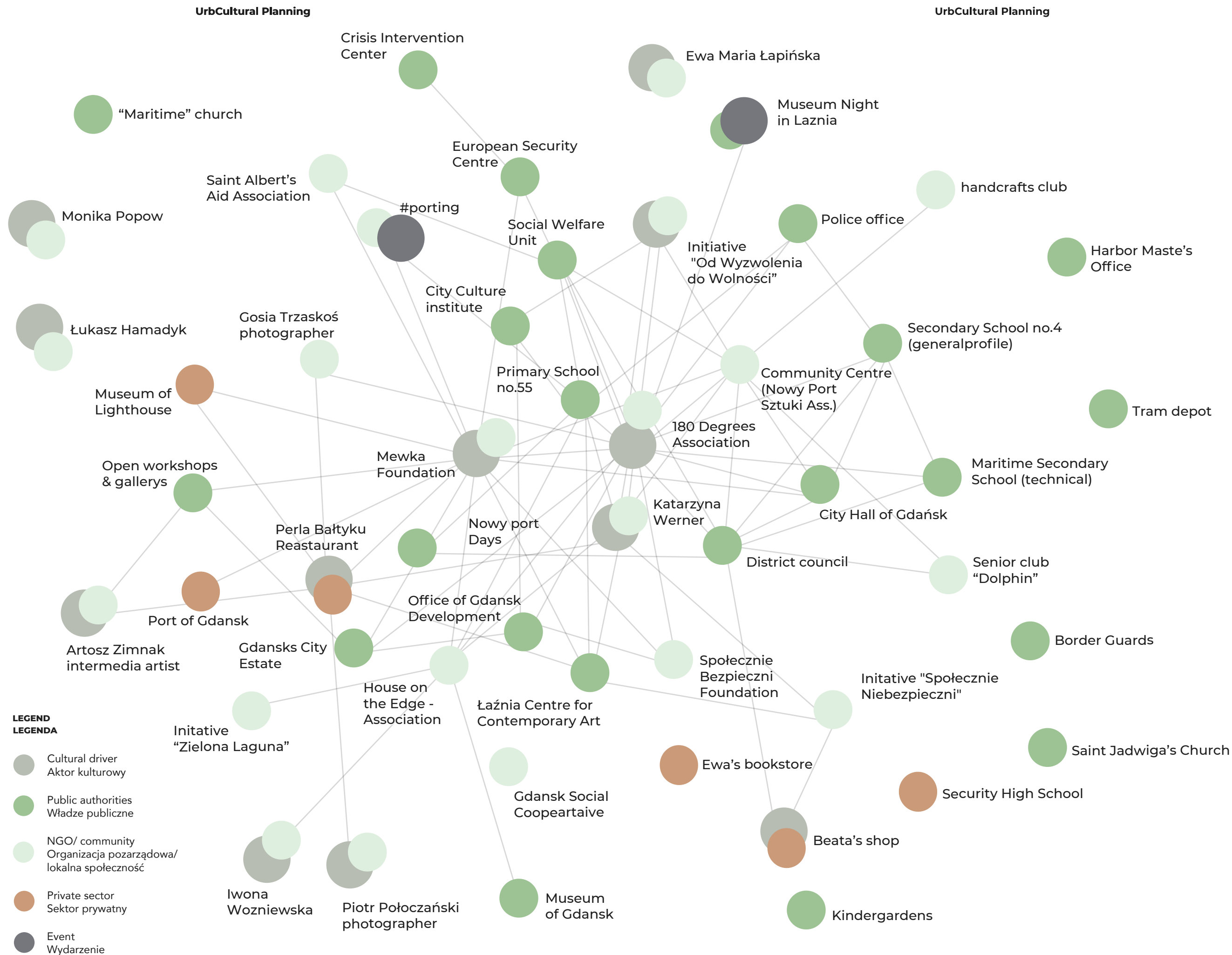
20-21.11.2015
Nowy Port, Gdańsk

Narracje#7

UL. OLIWSKA
53/54
"WIZAN"
Zarządanie Nieruchomościami
tel. 343-13-54

UrbCultural Planning	
ENG	PL
Gdańsk has developed a reputation as a city which encourages public participation, and it has a highly respected participatory strategy. On the other hand, there is a neoliberal approach to the city's urban development, and many of the issues in the city reflect this conflict.	Gdańsk cieszy się opinią miasta, które wspiera partycypację publiczną, a jego strategia partycypacyjna cieszy się dużym uznaniem. Z drugiej strony podejście do rozwoju miasta jest neoliberalne, a wiele problemów, z jakimi boryka się Gdańsk, odzwierciedla ten dualizm.
Gdańsk offers a number of well tested democratic process tools such as the Citizen Budget and Democratic Citizens Panel. People are told that	Gdańsk korzysta z szeregu sprawdzonych narzędzi procesów demokratycznych, takich jak budżet obywatelski czy demokratyczny panel obywatelski. Ludzie mają poczucie,
<i>it is not enough to watch the news on TV. One has to have an opinion,</i>	<i>że nie wystarczy oglądać wiadomości w telewizji. Trzeba mieć własne zdanie</i>
says Anna Goledzinowska, at the Regional Spatial Development Department Pomorskie.	mówi Anna Goledzinowska z Pomorskiego Biura Planowania Regionalnego.
<i>People need to understand that their voice matters. It's really that simple. The regional office doesn't have any competency when it comes to the protection of cultural landscapes. We are forming statements about what is crucial for the regional identity. We link this work to a tourism perspective and to considerations about the quality of life in the Pomorskie region. We are interested in cultural activities which develop the character of the space.</i>	<i>Ludzie muszą zrozumieć, że ich głos ma znaczenie. To naprawdę takie proste. Biuro regionalne nie ma kompetencji w dziedzinie form ochrony krajobrazu kulturowego. Formułujemy twierdzenia na temat tego, co ma kluczowe znaczenie dla regionalnej tożsamości. Dla nas jest ona silnie związana z aspektami turystycznymi i jakością życia w województwie pomorskim. Interesują nas kulturalne działania, które tworzą charakter przestrzeni.</i>

NOWY
PORT

ENG

The problematic social environment of the area is a challenge and the concentration of public housing creates social segregation, the accumulation of marginalised groups, high unemployment, alcoholism, and social security dependency.

The lack of cultural institutions, sports and other amenities is a factor that creates a sense of abandonment. Nowy Port is also affected by a degree of stigmatisation in Gdańsk linked to the historical image of the port as a place of sailors, prostitutes, and nightlife, as well as its association to the first anti-communist strike.

Streets are littered and vandalised and there is plenty of public drinking. The public space is dysfunctional. In some places, streets and courtyards have no street lights, and as new bus stops are installed, they are systematically vandalised or pillaged for valuable metal. Authorities are not investing in the district. The result is a distrust of the authorities by the locals and a low voting turnout. There is a lack of faith in the possibility of change and there is a growing resistance to new investment.

PL

Spore wyzwanie stanowi problematyczne środowisko społeczne dzielnicy, a duża liczba mieszkań komunalnych przyczynia się do segregacji społecznej, gromadzenia się grup marginalizowanych, wysokiego bezrobocia, alkoholizmu i uzależnienia od opieki społecznej.

Brak instytucji kultury, placówek kultury i innych udogodnień generuje poczucie opuszczenia. Nowy Port dotknięty jest również pewną stygmatyzacją w Gdańsku, która wynika z historycznego wizerunku portu jako przestrzeni marynarzy, prostytutek i nocnego życia. Dzielnica kojarzy się także z pierwszym antykomunistycznym strajkiem.

Ulice są zaśmiecone i zdewastowane, powszechne jest picie w przestrzeni publicznej. Przestrzeń publiczna jest dysfunkcyjna. W niektórych miejscach na ulicach i podwórkach nie ma latarni, a montowane nowe przystanki autobusowe systematycznie padają ofiarą wandalizmu lub są okradane z cennych metalowych części. Władze nie inwestują w dzielnicę. W rezultacie mamy do czynienia z nieufnością mieszkańców wobec rządzących i z niską frekwencją wyborczą. Mieszkańcy nie wierzą w możliwe zmiany, rośnie opór wobec nowych inwestycji.

When public projects are launched, the processes lack the meaningful involvement of locals, and their expertise and activities are not sufficiently communicated. There is a gap between the town hall and the neighbourhood.

Iwona Wozniowska and Monika Popow from 180 Degrees sum up the context:

the city doesn't answer the basic needs: heating and flats in a good condition. Locals ask us to fix something in their flats because they see us as the city, but we are not the city. We are the only people that listen to them. People don't feel that the yard is theirs. They want to live in good conditions, but they were placed here because they didn't pay rent in other places. The courtyards are dark with no lights. So people ask for lighting. Authorities ask people to show that they are able to take care of something. It is as though they have to earn any benefits.

Kiedy uruchamiane są projekty publiczne, w procesach brakuje znaczącego zaangażowania mieszkańców, a ich wiedza i działania nie są dostatecznie komunikowane. Między ratuszem a dzielnicą istnieje przepaść.

Iwona Woźniowska i Monika Popow ze Stowarzyszenia 180 Stopni podsumowują kontekst dzielnicy w ten sposób:

miasto nie realizuje podstawowych potrzeb: ogrzewania i dobrej jakości mieszkań. Mieszkańcy proszą, żebyśmy naprawili coś w ich mieszkaniach, bo postrzegają nas jako miejskich urzędników, którymi nie jesteśmy. Jesteśmy jedynymi osobami, które ich słuchają. Ludzie nie mają poczucia, jakby byli na własnym podwórku. Chcą mieszkać w dobrych warunkach, ale umieszczono ich tutaj, ponieważ gdzie indziej nie płacili czynszu. Podwórka są ciemne, nie ma tam latarni. Ludzie proszą o oświetlenie. Władze zaś wymagają, aby mieszkańcy pokazali im, że są w stanie się o coś zatroszczyć. Tak jakby musieli zasłużyć sobie na jakiegokolwiek udogodnienia.

Piotr Połoczański

ENG

The image of Nowy Port is changing and there are many more visitors to the area and more people relocating in search of the specific qualities and resources that only Nowy Port can offer.

I left my parent's house and moved here because I did not want to rent, and buying was a good option here,

says one Nowy Port resident. Locals also appreciate the slow and calm pace of life in Nowy Port, adding that Nowy Port has the potential to become the healthiest and greenest district of Gdańsk. Many recognise the historic urban fabric as a great resource and note the need to protect heritage sites.

The neighbourhood is undergoing a revitalisation program, which brings much needed resources to the area. Hopefully this will improve the quality of life there. These public-private partnership investments encompass smaller urban regeneration projects.

PL

Wizerunek Nowego Portu się zmienia. Okolicę odwiedza coraz więcej osób, coraz więcej ludzi przenosi się tam w poszukiwaniu konkretnych wartości i zasobów, które może im zaoferować tylko Nowy Port.

Wyprowadziłem się od rodziców i przeniósłem tutaj, bo nie chciałem nic wynajmować, a tutaj miałem korzystne oferty zakupu mieszkań,

mówi jeden z mieszkańców Nowego Portu. Mieszkańcy doceniają też powolne i spokojne tempo życia w Nowym Porcie, dodając, że ma on potencjał stać się najzdrowszą i najbardziej zieloną dzielnicą Gdańska. Wiele osób widzi w historycznej tkance miejskiej fantastyczny zasób i dostrzega potrzebę ochrony zabytków.

W dzielnicy trwa także program rewitalizacyjny, który wprowadza na ten teren bardzo potrzebne zasoby. Miejmy nadzieję, że poprawi on jakość życia w Nowym Porcie. Inwestycje planowane w partnerstwie publiczno-prywatnym obejmują mniejsze projekty rewitalizacyjne.

Nowy Port has numerous community activities and bottom-up initiatives, which have resulted in a close-knit community driven by a network of strong local activists. Local businesses have become meeting places for the community. This drives community resilience and inclusion. Despite the many challenges, street art culture and the initiatives of 180 Degrees have fostered an active and creative youth. Good networking and trust among young people are not easily achieved and should be seen as an excellent resource for future activities and place visioning.

Finally, Łażnia Centre for Contemporary Art is a strong public art institution with the capacity to bring international attention and creativity to the area.

W Nowym Porcie prowadzone są liczne działania społeczne i inicjatywy oddolne, które zaowocowały powstaniem zwartej społeczności, napędzanej przez sieć silnych lokalnych aktywistów. Lokalne przedsiębiorstwa stały się dla tej społeczności miejscami spotkań. To z kolei wzmacnia trwałość i integrację społeczności. Mimo wielu wyzwań kultura uliczna i inicjatywy Stowarzyszenia 180 Stopni wspierają aktywność i kreatywność młodzieży. Niełatwo jest zdobyć zaufanie młodych ludzi i zbudować z nimi dobre relacje – powinno to stanowić świetny zasób dla przyszłych aktywności i opracowywania wizji tego miejsca.

Centrum Sztuki Współczesnej Łażnia to wreszcie prężna publiczna instytucja kultury, która ma możliwości przyciągnąć do dzielnicy międzynarodowych twórców i zwrócić uwagę zagranicy na Nowy Port.

ROZPOZNANE ZASOBY

RESOURCES IDENTIFIED

Bartek Bańka

STAN WYJŚCIOWY

NWP

BASELINE

ENG

Gdańsk is, in many ways, a model city for citizen participation and activism. There is a broad understanding of culture and its potential role in society. The city gives a lot of attention to citizen participation models in a changing society. The cultural and social departments are familiar with different participatory budgeting tools.

Undeniably this demonstrator project should address the lack of a sense of ownership and the stigmatisation that the local community in Nowy Port is subject to. It is crucial not only to look at the past narratives of the place but also to look at future scenarios.

The demonstrator project aims to activate the social imagination and to turn it into a longer-term engagement process. As Nowy Port is also in a state of urban regeneration, the involvement of the local inhabitants is crucial. Otherwise, the sense of ownership may worsen, and locals might not view the resulting infrastructure and facilities as something to be looked after by all. This requires improved communication regarding public and private investment in public space and mediation between

PL

Gdańsk jest pod wieloma względami miastem modelowym pod względem partycypacji i aktywizmu obywatelskiego. Panuje tu szerokie zrozumienie kultury i potencjalnej roli, jaką może ona odegrać w społeczeństwie. Miasto poświęca wiele uwagi modelom partycypacji obywatelskiej w zmieniającym się społeczeństwie. Wydziały kultury i spraw społecznych są zaznajomione z różnymi narzędziami budżetu partycypacyjnego.

Bieżący projekt pilotażowy powinien bez wątplenia zająć się brakiem poczucia sprawczości i stygmatyzacją, której ofiarą pada lokalna społeczność Nowego Portu. Kluczowe jest nie tylko przyjrzenie się przeszłym narracjom tego miejsca, ale także scenariuszom na przyszłość.

Projekt pilotażowy ma na celu uruchomienie wyobraźni społecznej i przekucie jej w proces długoterminowego zaangażowania. Ponieważ Nowy Port jest również w trakcie rewitalizacji, zaangażowanie mieszkańców jest kluczowe. W przeciwnym razie ich poczucie przynależności może dalej spadać, i mogą oni nie postrzegać powstałej infrastruktury i obiektów jako czegoś, o co wszyscy powinni dbać. Sytuacja wymaga lepszej komunikacji

stakeholders. The process and tools used for co-designing are critical as finished plans and designs often offer minimal opportunity for public intervention, and the process may seem arbitrary. It is therefore essential to secure mutual respect in future public involvement processes. People may lose faith that their voices are being heard. Marcin Bildziuk describes the following situation:

people showed up for the public consultation of the park design but are now disappointed with the square. There should be more information, more communication about the meetings, and there should be a model showing how those squares could be organised and how they function in other places.

There is the possibility to network local actors (institutions, NGOs, residents) around common activities to create the capacity for change. Danish artist Grete Aagaard, residing in the Łaźnia Centre for Contemporary Art, has started a newspaper New Port Lives, which has become catalyst for social change and discussion in the neighbourhood.

w zakresie publicznych i prywatnych inwestycji w przestrzeń publiczną oraz mediacji pomiędzy zainteresowanymi stronami. Niezwykle ważne są tu proces i narzędzia współprojektowania, ponieważ gotowe plany i projekty często oferują minimalne możliwości interwencji publicznej, a sam proces może wydawać się arbitralny. Należy zatem zapewnić wzajemny szacunek w przyszłych procesach zaangażowania publicznego. W przeciwnym razie ludzie mogą stracić wiarę, że ich głos jest brany pod uwagę. Marcin Bildziuk opisuje następującą sytuację:

ludzie pojawili się na konsultacjach społecznych dotyczących projektu parku, ale teraz są rozczarowani placem. Powinno być więcej informacji, więcej komunikacji o spotkaniach, powinien być model pokazujący, jak te place mogłyby być zorganizowane i jak funkcjonują w innych miejscach.

Istnieje możliwość połączenia lokalnych aktorów (instytucji, organizacji pozarządowych, mieszkańców) wokół wspólnych działań, aby stworzyć zdolność do zmiany. W ramach rezydencji w Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia duńska artystka Grete Aagaard założyła gazetę „Nowy Port żyje”, która stała się katalizatorem zmian społecznych i dyskusji w dzielnicy.

The project partner, Gdańsk City Culture Institute, is present in the neighbourhood with many initiatives, such as local activists designing and leading alternative guided tours, and sharing their personal history in the Local Guides project.

Activists from 180 degrees are interested in broadening their toolkit and working field:

we could see this working also in relation to cultural competencies.

Our job is to support local artistic competencies. Locals mention a project where children have to adopt a plant at school and take care of it. This demonstrates the range of activities that the issue of ownership can inspire. Youth and children are in many ways catalysts of change in the urban as well as social realms.

As there is interest from outside and new residents are moving to Nowy Port, there is a potential to build a dialogue and create a new shared narrative to avoid us versus them perspectives.

Partner projektu, Instytut Kultury Miejskiej w Gdańsku, jest obecny w dzielnicy dzięki wielu inicjatywom, takim jak projektowanie i prowadzenie przez lokalnych aktywistów alternatywnych wycieczek z przewodnikiem oraz dzielenie się osobistymi historiami w ramach projektu Lokalni Przewodnicy i Przewodniczki.

Aktywistki ze Stowarzyszenia 180 Stopni są zainteresowane poszerzaniem swojego zestawu narzędzi i pola pracy:

to mogłoby zadziałać również w odniesieniu do kompetencji kulturowych.

Naszym zadaniem jest wspieranie lokalnych kompetencji artystycznych. Mieszkańcy wspominają projekt, w ramach którego dzieci mają zaadoptować w szkole roślinę i opiekować się nią. Pokazuje to zakres działań, które może zainspirować kwestia sprawczości. Młodzież i dzieci są na wiele sposobów katalizatorami zmian w sferze miejskiej i społecznej.

Jako że istnieje zainteresowanie z zewnątrz i nowi mieszkańcy wprowadzają się do Nowego Portu, istnieje potencjał budowania dialogu i tworzenia nowej wspólnej narracji, co pozwoliłoby uniknąć perspektywy „my kontra oni”.

PODEJŚCIE PLANOWANIA
KULTUROWEGO

CULTURAL PLANNING
APPROACH

Bartek Bańka

STAN WYJŚCIOWY

NWP

BASELINE

UrbCultural Planning	
ENG	PL
Marcin Bildziuk Animator and activist, NGO Nowy Port Sztuki/ New Port of Art, Dom Sąsiedzki w Nowym Porcie – Neighbours Centre of Nowy Port;	Marcin Bildziuk Animator i aktywista, organizacja pozarządowa Nowy Port Sztuki, Dom Sąsiedzki w Nowym Porcie;
Iwona Wozniowska Activist in NGO 180 Degrees;	Iwona Wozniowska Działaczka organizacji pozarządowej 180 Stopni;
Monika Popow Activist in NGO 180 Degrees;	Monika Popow działaczka organizacji pozarządowej 180 Stopni;
A group of residents in Nowy Port;	Grupa mieszkańców Nowego Portu;
Aleksandra Szymanska Director, City Culture Institute (Instytut Kultury Miejskiej);	Aleksandra Szymanska Dyrektor, Instytut Kultury Miejskiej;
Natalia Brylowska City Culture Institute (Instytut Kultury Miejskiej);	Natalia Brylowska Instytut Kultury Miejskiej;
Anna Goledzinowska Regional spatial development department Pomorskie, a local activist, and Head of Aniołki District Council, since 2018, a Member of the City Council;	Anna Gołędzinowska Pomorskie Biuro Planowania Regionalnego, lokalna aktywistka, przewodnicząca rady dzielnicy Aniołki, od 2018 r., radna miejska;
Monika Chabior European Solidarity Centre and Gdansk municipality department of social development, project Change, UrbAct, since 2021 Monika is a Deputy Mayor for Social Development and Equal Treatment;	Monika Chabior Europejskie Centrum Solidarności, Wydział Rozwoju Społecznego miasta Gdańsk, projekt Change, UrbAct, od 2021 r. zastępczyni prezydenta ds. rozwoju społecznego i równego traktowania;
Roman Sebastyanski An Architect trained at a polytechnic university. Urban Management MA, and Urban Planner MA.	Roman Sebastyanski Architekt wykształcony na Politechnice, mgr zagospodarowania przestrzennego i urbanistyki.

ENG	PL
Mewka, a socially oriented gallery facebook.com/mewkagaleriazaangazowana	Mewka, społecznie zaangażowana galeria facebook.com/mewkagaleriazaangazowana
180 Degrees (Stowarzyszenie 180 Stopni) facebook.com/stowarzyszenie180/	Stowarzyszenie 180 Stopni facebook.com/stowarzyszenie180/
City Culture Institute (Instytut Kultury Miejskiej) ikm.gda.pl	Instytut Kultury Miejskiej ikm.gda.pl
Łaźnia Centre for Contemporary Art laznia.pl	Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia laznia.pl
Perła Bałtyku facebook.com/profile.php?id=100057216680700	Perła Bałtyku facebook.com/profile.php?id=100057216680700
Local Guides project ikm.gda.pl/en/projekt/local-guides/	Projekt Lokalni Przewodnicy ikm.gda.pl/en/projekt/local-guides/

